

Til

Miljø og Fødevareklagenævnet

Via klageportalen

Klage til Miljø og Fødevare klagenævnet fra Danmarks Naturfredningsforening vedr. Viborg Kommunes tilladelser til indvinding af overfladevand, hhv. Tilladelse til indvinding af overfladevand fra Jordbro Engsø til vanding af landbrugsafgrøder (Reg. nr. 791-40-9017-00) og Tilladelse til indvinding af overfladevand fra Jordbro Å til vanding af landbrugsafgrøder (Reg. nr. 791-40-9018-00).

Viborg Kommune har den 11. juli 2019 meddelt ovennævnte to indvindingstilladelser, som Danmarks Naturfredningsforening (DN) og dens afdeling i Viborg hermed påklager med følgende begrundelser:

Overordnet er DN stærkt betænkelig ved og modstander af indvindinger af overfladevand, idet de har en direkte og øjeblikkelig indflydelse på det pågældende vandområdes hydrologi og typisk vil forekomme på tidspunkter, hvor vandløb, søer og de tilknyttede våde naturtyper i forvejen har meget lav vandføring/vandstand og hermed har brug for de tilgængelige overfladevandmængder for at opretholde deres tilstand. Derfor bør indvinding til markvanding principielt ske fra borerer så langt fra vandløb som muligt for at forsinke og minimere indvindingens virkning på vandløb og søers og vandområders naturlige hydrologi.

1. Det er særdeles betænkeligt at tillade overfladevandindvinding i den nyetablerede Jordbro Engsø, som er etableret med statslige midler, og hvortil mange lodsejere har leveret arealer og lokale interessenter engagement ud fra opfattelsen af at her skabes et naturgenopretningsprojekt, hvor hensynet til fugle dyr og planter kommer i første række. Alt andet lige vil oppumpning fra søen og åen betyde et ringere vandskifte, som aldrig er til gavn for hverken sø eller å. Ved søens etablering var formålene med etableringen jo også natur- og rekreative hensyn og genskabelse af naturlig hydrologi. Ifølge presseomtalen ved Engsøens etablering: "Målene med projektet er at reducere kvælstofudledningen til Hjarbæk Fjord, at genskabe naturlig hydrologi i området, at sikre og forbedre forholdene for den lokale flora og fauna, at muliggøre afgræsning på de ikke vanddækkede arealer efter projektet er gennemført, og at fastholde eller eventuelt øge de rekreative muligheder i området."

Det er derfor foreningens opfattelse at tilladelsen skal konverteres til en indvinding baseret på grundvand så langt fra vandløb, sø og vådområder som muligt, idet den løsning alt andet lige er langt mindre indgribende for naturtyperne og den naturlige hydrologi.

2. Kommunen omtaler ikke om der er andre indvindingspåvirkninger ud over de to aktuelle, som bør indregnes – kun at de ikke har set på andet end de to. Det er den samlede påvirkning af vandføringen fra alle eksisterende indvindingstilladelser, som er relevant for vandløbssystemet, og derfor er afgørelsen ikke tilstrækkeligt belyst herom.
3. DNs foreslåede grundvands-løsning vil samtidigt tilgodese langt flere potentielle ansøgere af markvandingstilladelser, idet effekten på overfladevandområder minimeres og udjævnes over tid og derfor rummer flere indvindinger før den vejledende 15% tilladte påvirkning af medianminimum nås.
4. Siden etablering af engsøen er der brugt rigtig mange resurser på at sikre tilgængeligheden for offentligheden til området og for øge de rekreative muligheder. Der foreligger i tilladelsen ingen vurdering af konsekvenserne for brugerne af området, hvilket ikke er acceptabelt.
5. Indberetning af indvundne mængder året efter og placering af en skalapæl sikrer desuden hverken at indvindingsmængden overholdes eller at vandstanden fastholdes på det tilladte niveau i søen med mindre der etableres effektiv kontrol eller et automatisk stop for pumpning når den fastsatte mængde eller vandstand nås.
6. Under alle omstændigheder er det helt uacceptabelt at foretage oppumpning med en gammel Volvo- dieselmotor i et rekreativt værdifuldt naturområde. Det må afgjort være et krav at der anvendes en tidssvarende støjsvag pumpe i et rekreativt område etableret for offentlige midler.
7. Endelig er DN betænkelig ved hvorledes det fuldt berettigede krav om 4 mm netmaske ved indtaget sikres overholdt uden faktisk og uanmeldte tilsyn fra kommunen.

Med venlig hilsen

På vegne af DN Viborg og DN Sekretariatet

Henning Mørk Jørgensen, vandpolitisk rådgiver i DN
hmj@dn.dk 31193235